

Wyrok z dnia 1 października 1999 r.

I PKN 251/99

Wypowiedzenie umowy o pracę stanowi oświadczenie woli, które należy tłumaczyć zgodnie z wymaganiami określonymi w art. 65 § 1 KC w związku z art. 300 KP.

Przewodniczący: SSN Józef Iwulski, Sędziowie SN: Jerzy Kwaśniewski (sprawozdawca), Andrzej Wróbel.

Sąd Najwyższy, po rozpoznaniu w dniu 1 października 1999 r. sprawy z powództwa Jacka B. przeciwko Zespołowi Opieki Zdrowotnej w S. o przywrócenie do pracy, na skutek kasacji strony pozwanej od wyroku Sądu Okręgowego-Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Krośnie z dnia 15 stycznia 1999 r. [...]

u c h y l i ł zaskarżony wyrok oraz wyrok Sądu Rejonowego-Sądu Pracy w Krośnie z dnia 6 listopada 1998 r. [...] i przekazał sprawę temu Sądowi Rejonowemu do ponownego rozpoznania i orzeczenia o kosztach postępowania kasacyjnego.

U z a s a d n i e

W pozwie z dnia 28 maja 1998 r. powód Jacek B. reprezentowany przez pełnomocnika będącego adwokatem żądał uznania bezskuteczności wypowiedzenia umowy o pracę dokonanego przez Dyrektora Zespołu Opieki Zdrowotnej w S. pismem z dnia 22 maja 1998 r., doręczonym powodowi 25 maja 1998 r. W uzasadnieniu dochodzonego roszczenia przedstawiono, że powód jest zatrudniony u pozwanego pracodawcy Zespołu Opieki Zdrowotnej w S. (uprzednio Przychodni Rejonowej w S.) na podstawie umowy o pracę od dnia 1 listopada 1969 r., w tym od dnia 1 stycznia 1995 r. na stanowisku ordynatora oddziału neurologicznego Szpitala ZOZ w S. Otrzymane w dniu 25 maja 1998 r. wypowiedzenie umowy o pracę powód uważa za bezzasadne, gdyż wbrew podanej w wypowiedzeniu jego przyczynie, zarzuty związane z niewłaściwym wykonywaniem obowiązków zawodowych nie były przedmio-

tem jakiegokolwiek postępowania przed organami samorządu lekarskiego lub w innym postępowaniu wyjaśniającym w Zespole Opieki Zdrowotnej w S.

W odpowiedzi na pozew strona pozwana twierdziła, że to zarzut pozwu jest nieuzasadniony, natomiast wskazana w przedmiotowym wypowiedzeniu przyczyna rozwiązania umowy o pracę z powodem, ma oparcie w podanych w wypowiedzeniu faktach.

Sąd Rejonowy-Sąd Pracy w Krośnie wyrokiem z dnia 6 listopada 1998 r. ustalił, że powód Jacek B. jest zatrudniony na stanowisku ordynatora Oddziału Neurologicznego Szpitala Zespołu Opieki Zdrowotnej w S. na podstawie powołania z dnia 2 stycznia 1995 r. W uzasadnieniu tego wyroku Sąd Pracy stwierdził, że co prawda pozwany zmierzał do pozbawienia powoda stanowiska ordynatora, co wyraził w wypowiedzeniu i w pismach do Związku Zawodowego, ale ostatecznie wskazał na to, że wypowiada umowę zawartą w dniu 1 listopada 1969 r. Tymczasem umowa ta łączyła strony do dnia 31 grudnia 1972 r. i określała zupełnie inne warunki pracy niż te, których dotyczy przedmiotowe wypowiedzenie.

Wyrokiem z dnia 15 stycznia 1999 r. Sąd Okręgowy-Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Krośnie oddalił apelację pozwanego i zasądził na rzecz powoda 50 zł tytułem kosztów zastępstwa adwokackiego za drugą instancję. Sąd ten dzieląc ustalenia faktyczne i ocenę prawną Sądu pierwszej instancji stwierdził, że wypowiedzenie powodowi umowy o pracę, która przestała strony łączyć po 31 grudnia 1972 r. jest bezskuteczne i w związku z tym strony w dalszym ciągu łączy stosunek pracy powstały na podstawie powołania z dnia 2 stycznia 1995 r. W konsekwencji, zdaniem Sądu Okręgowego, należało przyjąć, że oświadczenie woli pracodawcy w trybie art. 30 § 1 pkt 2 KP o rozwiązaniu z powodem nieistniejącej umowy o pracę było sprzeczne z treścią tego przepisu. Nieprzerwany stosunek pracy łączący strony powstał na podstawie zawartej między stronami umowy o pracę na czas nieokreślony z dnia 1 września 1975 r., który następnie przekształcił się w stosunek pracy na podstawie powołania decyzją pozwanego z dnia 2 stycznia 1995 r. powołującą powoda na stanowisko ordynatora Oddziału Neurologicznego Szpitala ZOZ w S. Ten stosunek pracy, na podstawie art. 8 ustawy z dnia 2 lutego 1996 r. o zmianie Kodeksu pracy oraz niektórych ustaw (Dz.U. Nr 24, poz. 110) i art. 68 § 1, art. 298 KP oraz art. 44 a znowelizowanej ustawy z dnia 30 sierpnia 1991 r. o zakładach opieki zdrowotnej (Dz.U. Nr 91, poz. 408 ze zm.) przekształcił się w umowę o pracę. W konsekwencji takiej oceny Sąd Okręgowy stwierdził, że Sąd Rejonowy – wbrew zarzutom

apelacji – nie był zobligowany do ustalenia, czy wypowiedzenie umowy o pracę jest nieuzasadnione lub narusza przepisy o wypowiedzaniu umów o pracę stosownie do treści art. 45 § 1 KP. Faktycznie intencją pozwanego było rozwiązanie z powodem łączącego ich stosunku pracy lecz nie była to umowa o pracę wskazana w wypowiedzeniu.

Od powyższego wyroku kasację wniósł pozwany, opierając ją na obu podstawach określonych w art. 393¹ KPC. W zakresie prawa materialnego zarzucono naruszenie art. 65 § 1 KC w związku z art. 300 KP przez błędną wykładnię. W zakresie zaś przepisów postępowania zarzucono naruszenie art. 233 § 1 KPC oraz art. 378 § 1 KPC. Co do tego ostatniego przepisu pozwany na rozprawie twierdził, że tylko na skutek jego oczywistej omyłki wskazany został § 1 zamiast § 2 art. 378 KPC. Sąd Najwyższy przyjął takie wyjaśnienie zakresu kasacji, gdyż już w uzasadnieniu kasacji pozwany wskazał na art. 378 § 2 KPC i przedstawił argumentację dotyczącą naruszenia tego przepisu. W oparciu o powołane podstawy pozwany wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku oraz poprzedzającego go wyroku Sądu Pracy i przekazanie sprawy temu Sądowi do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Pozwany Zespół Opieki Zdrowotnej w S. w piśmie z dnia 22 maja 1998 r. [...], skierowanym do lek. med. Jacka B. - Ordynatora Oddziału Neurologicznego w ZOZ S. stwierdził, że rozwiązuje z nim umowę o pracę zawartą w dniu 1 listopada 1969 r. z zachowaniem 3 miesięcznego okresu wypowiedzenia, który rozpocznie się od dnia 1 czerwca 1998 r. i upłynie w dniu 31 sierpnia 1998 r. W tym samym piśmie wskazano jako przyczynę wypowiedzenia umowy o pracę konkretne zdarzenia i oceny w zakresie naruszenia obowiązków zawodowych na stanowisku ordynatora oddziału szpitalnego. Wreszcie, w piśmie tym zawarta została informacja o trybie odwołania się do Sądu Pracy oraz o ewentualnej możliwości wszczęcia postępowania pojednawczego przez Komisję Pojednawczą przy Zespole Opieki Zdrowotnej w S.

W świetle przedstawionych w części wstępnej niniejszego uzasadnienia ustaleń zaskarżonego wyroku nie może budzić wątpliwości to, że powyższe pismo zawiera oświadczenie woli pracodawcy, skierowane do pracownika o rozwiązaniu umowy o pracę. Nie mogło w tym oświadczeniu chodzić pracodawcy o rozwiązanie jakiejś innej umowy o pracę niż ta, którą strony były aktualnie związane. Kwestia ta nie była

między stronami sporna. Powód stosownie do uzyskanego pouczenia, wystąpił z powództwem do Sądu Pracy o uznanie bezskuteczności przedmiotowego wypowiedzenia, upatrując podstawy swego żądania w tym, że rozwiązanie z nim umowy o pracę było bezzasadne. Powodowi zostało wypowiedziane przez jego pracodawcę zatrudnienie na stanowisku Ordynatora Oddziału Neurologicznego w ZOZ S. i uznania tego przecież, a nie innego (którego nie było) wypowiedzenia za bezskuteczne, domagał się on w postępowaniu przed Sądem Pracy.

W tych okolicznościach nierozpoznanie przez Sąd Pracy żądania pozwu według podstawy faktycznej tego żądania i odpowiadającej jej podstawie prawnej zasadnie zarzuciła kasacja pozwanego jako nierozpoznanie istoty sprawy. Tak zasadnicze uchybienie powinien uwzględnić Sąd drugiej instancji z urzędu niezależnie od granic wniosków apelacji (art. 378 § 2 KPC), czego z uchybieniem tego przepisu nie uczynił. Zasadnie też zarzuciła kasacja naruszenie prawa materialnego przez pominięcie przy podejmowaniu zasadniczego w sprawie ustalenia przepisów określających zasady interpretacji oświadczenia woli w szczególności art. 65 § 1 KC, według którego oświadczenie woli należy tak tłumaczyć, jak tego wymagają, ze względu na okoliczności, w których złożone zostały, zasady współżycia społecznego oraz ustalone zwyczaje. Tymczasem Sąd Okręgowy w zaskarżonym wyroku uznał, że przedmiotowe oświadczenie pracodawcy, wbrew jego treści i wbrew zamiarowi rozwiązania łączącej strony umowy o pracę nie odnosi się do tej umowy tylko z tego powodu, że w tekście wypowiedzenia umowy o pracę wskazano błędnie źródło tej umowy. Takie rozumienie oświadczenia woli pozwanego pracodawcy pozostaje w sprzeczności z istotą rozwiązania umowy o pracę za wypowiedzeniem (art. 32 § 1 i art. 45 § 1 KP). Sąd wziął pod uwagę nie treść oświadczenia woli o rozwiązaniu łączącego strony stosunku pracy, ale błędne wskazanie daty nawiązania tego stosunku pracy, co dla powzięcia tego oświadczenia woli nie miało przecież żadnego znaczenia.

Z powyższych przyczyn uznając, że kasacja pozwanego ma usprawiedliwione podstawy i zasadne wnioski, Sąd Najwyższy orzekł w myśl art. 393¹³ § 1 KPC.

=====